Государственная б-ка
СССР имени В. И. Ленина
1-12 Серд

Кхоана 103 шу дуз В. И. Ленин вай

ДАЬКЪАЛА ХИЙЛА МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ—ДАИМ ДИЙНА ЛАТТА РЕВОЛЮЦИОННИ ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНИ ХЬЕХАМ, ДЕРРИГАЧА МЕХКАШКАРЧА КЪАХЬЕГАМХОША ИМПЕРИАЛИЗМАНА ДУХЬАЛА, СОЦИАЛИЗМИ КОММУНИЗМИ КОТЪЯККХАР ДУХЬА ЛОАТТАБЕЧА КЪОВСАМА БАЙРАКХ!

(1973 ШЕРА 1 МАЙНА ДАЬЧА КПСС ЦК ТІАХЬЕХА МАШЦАРА)

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома,
Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган
(«СВЕТ»)

Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШОАТТА, 21 апрель 1973 шу. ● № 48 (5309). Мах 2 кеп

В. И. Ленин болх беш ва. РСФСР халъа художника И. Бродьскера дитла сурт. (1937 ш.). ТАСС фотохроника.

ЛЕНИНА БАЙРАКХА КІАЛ—КОММУНИЗМАГА!

МОСКВЕ ХИНА ТОРЖЕСТВЕННИ ЗАСЕДАНИ

Вай халъза историца, адамлен историца даим хургда 22 апрель — Коммунистически партин дунен-тІа эгтара хьалхара къаьхьегамхоша имперализмана духьала, социализми коммунизми котъяккхар духьа лоаттабеча къовсама байракх.

Ларъхьамеча деношка дездуВ. И. Ленин вай 103 шу дизара ларда. Духха ха йоацаш вай халъхо торжественно езъяьй СССР хьаьх ах бІаь шу дизара юбилей. Хаьнз моях кийчо еш ба кхы цхьаьнхьа ларъхьамеча датана — Ленинскн парти вІашагІьеллача РСДРП II-ча съезда 70 шу дизара.

21 апреле Ерригсоюзни коммунистически субботнике ше мах бошаш хьега къа. Ильич вачча денна хетаду халъхо.

В. И. Ленин вай 103 шу дизар белгалдаккхара хетаьв ар 20 апреле съезздй Кремлевски Дзореце хинна торжественни заседанн. Зале гулбенкабар столица партийни, советски, профсоюзни комсомольскни организацеташ, викалаш, московски промышленноста новатораш, подмосковьера къаьхьегамкой, Іаьмнен культурин деятелаш, Советски Эскарен Флотен тІемахой. Цига бар доазол дехьа-ра дипломаташ, советски доазол дезьяреи журналисташ.

17 сахьат даьнад. ТІоаргІа тІоаргаи деттаи безбаь тІаийар заседанне доаьлюшдоша новкъостай Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов; В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев.

Указза бар СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председателна заместителаш, СССР Министрий Совета Председателна заместителаш, СССР Лакхехьарча Советалатай председателаш, КПСС МГК а МК а секретараш, коммунистически парте ветеранаш, партийни, советски, общественни организацеи викалаш, ГІоргбаьнна военачальникаш, СССР летчикаш - космонавташ.

Торжественни заседани хьайийлар КПСС ЦК Политбюро члена, Московски городской комитета хьалхарча секретара **В. В. Гришина.**

Съездий Кремлевски Двореце Советски Союза Пачхьалкхен гимн ек.

«Коммунизмага бода нисъ сийрда боах ленинизмо» яха доклад йир КПСС ЦК Политбюро члена-нала кандидата **Д. Ф. Устинова.**

Докладзга тІоаргІа терахь тІаьбахийта ла з дийларг, ма дукхазза ТІоаргаи деттаи юкъаГІ а яьлар.

Заседани дІакъайлалга хьакхийкаду. Цуи доакъошоша ура а латтаи «Интернационал» лохх.

Цуьл тІехьаГІа цІейна хетадь концерт оттадир.

МАССАВА АРАВАЛА КОММУНИСТИЧЕСКИ СУББОТНИКЕ!

КЪАХЬЕГАМА ЦІЕЙ

21 апреле В. И. Ленин вай 103 шу дизара хетадь коммунистически субботник да хьона инициатива кхайкьяьча хьалхалаттача московски предприятеша ІІадолладь патриотически гІуларх дегІара кхоабІадеш хьалхаьлар гор. Грознерча къаьхьегамхоша.

Москвичий почин тІайцар «Красный молот» завода, «Грознефтехимзавоцы» объединене, транспортин управленне коллективаша, «Гипронефтезаводы» институтан ІилмакошеИ проектировщикаш.

1973 шерд 1 Майна дьча КПСС ЦК ТІаьхьемашта жоп а дуй къаьхьегама оасарле лаххаГІа йоаш, кхоьйча бедалца, материалашца энергоресурсашца болх бергба городе къаьхьегамхоша. Цига лаьккха ачча 9-ча пятилетка кхоалагІча, хоаламбеча шера план ханал хьалха кхоачашъера фонде шоашца цига дьаккха 109 эзар сом.

Цхьабакъда, уж хьалхаГІа а ІаІ, ларъхІамаи мара даш. Тхона хетачох, результаташ дукха а дикагІа хуоуш. Хана аьчча коммунистически субботнике хьинари деташ ІІоздьашнен болаш болх бергба боригача къаьхьегамхоша. Цу денах ала а доагІаш хозахетадь элан Къаьхьегама цІей.

Тахан къаьхьгамхой хьаоагІаш цар сийна заводийн фабрикийн проходнойшка лехкаш духовой оркестраш и, цехашка митингаш оргьа, хІьаьта йельхьйга хІама дла салоІача хана художественни самодеятельносто концерташ оттадергла.

9-ча пятилетка кошлка чу дуьйна ахча тоссарца Заводской районочча межкхьаьта хьаькхоьхарца 2 миллион гаргтача сома маьха тайп-тайпара продукци хьаьрча пар, хІьаьта из-тул массазарча дийнахь ечул 100 эзар сома дукхагІа.

Ленински районерча машинашъерша тахан мохка лургьа 120 эзар сом сов!Іча сома маьха продукци. Йайгачен моттигерчен промышленносто предприятеша планал сов!Іча арахецаргьа 27 эзар сома маьха продукци, цІеъка кхачан промышленноста предприятеша — 75 эзар сома маьха.

Юрта боахама практически новкъостал дара «Трансмаш» завода болхлоша плановни заданеи 12 трактории прицеп дуккагІа арахецаргьа.

Городерча ГІишлопхоша дош деннаг 310 эзар сов!Іча сома маьха ГІишлой - монтажни болхаш деш ба. Субботник чакхдаккхара городе болх беш лургьа 1200 автомобили кхьюла механизмаша. Грознерча машинаньъхьоша дош деннаг пятилетка фонде 2500 сом дІачудела, 5 тепловоз тоае.

Локомотивни бригадаша дийнахь а бус а ца социйташ болх беш хилар терхал а деш, дено хьалхагІе а денз къаьхьегама вахташ дІабоьлеенаьй субботника чотах. Таханара ди хьатІоттале-хьа пятилетка фонде дІачуделнаш 500 сов!Іча сом.

Цхьмга - томкаеви проектни институтий коллективаш шерен ше шерен планашка оттаьч кортера проблеми кхоачашъеш хургьа. Массазарчу дукхагІа тохкамен конструкторски балхаш де дош деннад цар.

Мехкдьатта институтен начхьхьалкхен университетен студенташ-ца къаьхьгарда институтий керда комплексаш хьалъеча, цІенъергье денара корпусашеи общежитеш, спортивно - ужхьалонан гІирсанца гонахьара территореш.

Субботник чакхдаккха оттаьяьча пхьма тІа лаьрхІад ництта предприятешта, организацешта, нах чубаха вІашагІардьаьча цІенонга гонахьара территореш, пхьаьй йистош, тротуараш цІенъе газнаш кІотарганн дІайогІа.

Алхха ихьан Заводской районе дІайогІаргьа 2,5 эзар ган 10 эзар кІотаргга эзаларех газонаргош кийч а яь Іоколларгьа 10 эзар квадратни метр моттиг хІьаьта ергига а лаьрхІача городе дІайогІаргьа 20 эзар гаргга ган кІотаргга. 200 эзар квадратни метр сов!Іча территори цІенъергье.

Партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша тІоаргІа къаьхийгаз участкаш кийчъера. долла хІама терхалдара, цехаша участкаша, коллективай къаьстхьаьстана членаша, делаеча яхье карагІдьяьнарш таханарча дийнахь шерра дІахьокхаьла вІашгІехьдаккхара, молнеи, радиогазеташ, фотомонтажаш, арахецара.

Домовойи улични комитеташ а дикка уйла ІІанхийта къаьхьйгаз «ЦІена субботника» леоХіарашн декларан бахача наха дІаловзийтара, къаьхьегаш дукха нах боахкача моттигашка мерзен минеральни хиш а уггий стакан горашш а дохкнага вІашгІехьлаьккхара.

В. ТУЧИН,
КПСС Грозненски горкома промышленно - транспортни отдела заведующи.

ДИКА ЧАКХДОАККХАРГДА

Ленински коммунистически субботнике хка кийчо яьй № 7 болча ГІишлой - монтажни управленне болхлоша. 260 саг ва тайп-тайпара болхаш деш. Царцара 200 саг шоай ГІишлой балхаш деш ва. Вожаш 60 саг предприяте ков иЦендеш, цунна гонахьара моттигаш цІенъеш, цхьдола балхаш деш ва. Цуьл сов!Іча ГІишлой-монтажни управленне комсомольцаш Шаьъя района Чяр-Юрте хьалъеш датта-ча пементаш заводе тайп-тайпара балхаш деш ба.

Хьинар кхо ца деш къаьхьега ларъхІад беррига болхлоша.

Субботнике дьаккха 600 сом ййсларГІа пятилетка фонде юкъе-хьорга.

Н. ШАНДРИГИН,
парторганизацие секретарь.

СТУДЕНТАШ АРАБАЬЛАР

Дика кхйчо яьй Ленински коммунистически суботник толаме чакхдаккхара Нохч - ГІалгІай пачхьалкхен университета студенташа.

Тахан болх бе аравзьяьнна 2500 саг. Физико - математически факультета студенташа цхьоалагІча денара корпуса гонахьа улла участок цІенъергье. Филологически факультета студенташа университети сквери Московски улицен цІенъергье. Хьаьта физмата студенташа макрорайоне уллача общежитие гонахьа болх бергба.

Цуьл сов!Іча тайп - тайпарча факультетешкара 80 студенто Наурски районе Калинински совхозе къаьхьегардга.

Ш. БАТАРБЕКОВ.

Грозненски швейно-производственни объединене шоллагІча цеха коллектив дика кхйчо яь хьинар кхо па деш къаьхьегаи я таханкоммунистически субботнике. Сел-хан цу цеха начальнике Ковалева Антонина Ильинична, партбюро секретара заместитель Магомадов Ваха Сасеевне, профсоюза цехкома председатель Пошнайло Клавдия Андреевна пІаьхха а хьожаш хилар лерински коммунистически субботник долча 21-ча апреле кхоалагІа дезача балхашкеи мероприятеткеи.

Тахан кхыча деношка хецачул дуккагІа продукци арахецаделаьр-хІад цар коммунистически субботник йолча цхьой плана тІа. ІхьоалагІчеи шоллагІчеи участкай коллективех хІаоне тергга 620 барзкъа..

СУРТА ТІА: Ленински коммунистически субботник - дика чакхдаккхара дош дуьйцаш. Са ве-ха начальник А. Ковалева, цехе партбюро секретарь В. Магамадов, цехкома председатель К. Пошнайлло.

Н. ПЛИЕВА тексти сурти.

ДИКА БОЛХ БЕРГБА

№ 4 йолча ГІишлой - монтажни управленне субботнике тахан аравзьяьнав 320 саг. Царна юкъе ба болхлой, инженерно - технически болхлой, гІуларххера нах.

200 болхло управленне производственни участкашка балхаш деш ва.

120 саг предприяте ков, гонахьара моттигаш цІенъеш, кхыдола балхаш деш ба.

Царга я «Белорусь» яха ши экскаватор, цхьа бульдозер, ши автосамосвал, кхыйола техника. Цар дІайогІаргьа 150 га, 1000 кІотарг, ши газон.

ГІишлошъераш субботникаи дьаккха 300 сом пятилетка фонда юкъехьорга.

С. ЧЕРЕДНИК,
постройкома председатель.

Хьона, Даьхе, тха къаьхьегам!

Къаьстта дика кхйчо а яь Ерригсоюзни коммунистически субботнике къаьхьга арабаьнад «Малгобекнефть» НГДУ мехдаьлтахой. Тахан цига болх беш ва 800 сов!Іча мехкаьлтахо, инженерно - технически болхло, гІуларххера нах. Мехкаьлта дакхларал сов!Іча цар духха балхаш дергда центральни складе, ремонт ергьа нефтепроводашта, станокашта - качкашта, мастерча маркерча резервуарашта.

Цуьл сов!Іча цар дІайогІаргьа 1500 га, цІенъергье стадион, города парк, бассейн, городерча хуьжха участкаш. Гонахьара ахка а оахкаш кІор тохарга ганнашта, цхьаЙолча помещенешта. Цу дийнахь балхаха 1638 сом алани ййсларГІа пятилетка фонда юкъехьорга.

Н. МОРЕВА,
«Малгобекнефть» НГДУ партком секретарь.

* * *

Тахан хьинар айдена къаьхьегаш ба Сапранов Игорь Александрович керте латтача Грозненски автотранспортни предприяте водителаш, ремонтникаш, кхыйола болхлой. Тахан халъза боахама мухь дІа-йоха кхуьхьаьни, пассажираш дІа-ха-яьв ахувлаьнч хургьа 300 грузови автомобилан автобусн. Аргунски карьерера гІишлошхошта дІаьхьоргьа бІаьш тоннаш рудий йоаца материалаш.

Коммунистически субботнике бІаь сов!Іча сар хургьа предприятее ков, цунна гонахьара моттигаш цІенъеш, гаьнаш дІайогІаш. Цар цу дийнахь дІайогІаргьа 400 га, парех хул бІаь га дІайогІаргьа Нохч-ГІалгІай автотранспортни предприяте пионерски лагере Иштта дитта кийчъенна Ерригсоюзни коммунистически субботник дьча Грозненски пассажирски автотранспортни предприяте коллектив. Городерча тайп-тайпарча маршруташка арайрга 120 автобус, уж хьа ненга дольча деношка дайоалачарга дукхагІа. Царца дІа-оха бугаргба итташ эзараш пассажираш. Цуьл сов!Іча хьа а балькха кийчбергба «Икарус» хьаьча шин автобусе ремонт яра бедар шин «Іоаг, хьалъеь, йоахкарча контрольно - пропускной пункт, кхьанара пункт йохаяь дІайоаккхарга. Хьагуьл а дьа' пичхьалкхенна дІаларгда 40 тонн тишй зыпк.

Цу дийнахь рейсагІа арабаланза доаца водителаш, ремонтникаш хургба автобусаша ремонт еш. Цар-массеях автобуса ремонт ергьа.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

* * *

Тахан, 21-ча апреле В. И. Ленина вьаьч дезача ден сийна коммунистически субботнике хьинаре дьяка лоаиаш ва Нохч - ГІалгІай мебельно - хьун хІамаш еча «Терек» фирма эзар сов!Іча, болхло, специалисташ, гІуларххера нах. 18 эзар сома маьхера шкафаш, шифоньераш, гІиланаш, бахача наха чІогІа эша товараш, кхыйола продукци арахецаргьа оахка. Дика цІендаь кийчдерга массайолча предприятей ковнаш, гонахьара ахка а оахкаш 3 бан халин кІор тохаргьа, ремонт ергьа цхьайолча помещенешта.

Цу дийнахь дьаккха массехь эзар сом алани пятилетка фонда юкъехьорга.

Н. ФЕДЮШКИН,
«Терек» фирма партком секретарь.

В. И. ЛЕНИН ВЬЧА ДЕННА ХЕТАЬЛ

Селхан Ленина цІерагІча культура Двореце вІашагІкхиттабар город Грознерча предприятей, учреждецей, организацей викалаш, партгрупнаш, советски болхлой, гІуларххера нах, кулгалхой.

Владимир Ильич Ленин вай 103 шу дизара хетаьйча торжественни собране локлад ййр КПСС Нохч-ГІалгІай обкома тоолларча секретара **М. Ш. Баматгиреева.**

КХАШ ЛЕЛАДЕРИЙ СОВЕЩАНИ

Селхан республикански юрта боахама опытни станце кхаш лелаДерий совещани хилар. Цига дийлар Нохч-ГІалгІайче ялат дукхагІа даккхара фийг бола культуран са доакъача зенерча хІамаехи лазарехи лорарех боякка терхам тІабахийта безаш хилрах.

Фийга бола культуран са доакъача зенерча хІамаехи лазарехи лорарех республикерча хьалеч доклад ййр растенеш лорарех республикански станце начальника М. А. Урмаичиева.

Совещане пренеех кхамьалаш дир республика юрта боахама министра И. В. Полушкина. кранетийни госнаспекце начальника В. П. Павлова, авиаторйда вокхагІдолча инженера-нов. Ерина, Шалинскн района Ленина цІерагІча колхоза керттерча агронома Х. Умханова.

Совещане дакъаловзаш хиннарша республикан кхаш лелаДерашка кхайкъаял дир.

А. ТОЧИЕВ.

«ЗНАНИЕ» ОБЩЕСТВА ПРАВЛЕНЕ ПЛЕНУМ

Самардийнаьх КПСС обкома политически просвещене Цаьгта «Знание» общества Нохч - ГІалгІай организацие правлене III пленум хилар. Цига дийнахь «КПСС XXIV съезда ІІаделарашка хьежжа кхаьъьегамхошта хьо социалистически законашта пропаганда елга вІашгІехьдаккхарах» доклад ййр Нохч - ГІалгІай АССР юстице министра, республикански организацие президиума правлене члена **И. А. Амбастова.**

Докладчика а цуьл тІехьаГІа пренеех кхамьал дьачар а тохдаве боллаш дийнар республике правови пропаганда елга вІашгІехьдаккхарх. Цу балха цІенхаттта кхочамбацарах хилрах. Пленумо тІайцача содам тІа республике болхача наха юкъе правови пропаганда ярх болх тоабара цере дехьараш хьалхаяка отгадир «Знание» республикански, районни, юхьанцарча организацешта.

Пленума балха хакъа лоапаш вар РСФСР юстице министра хьалхара заместитель, РСФСР «Знание» общества организаце правлене член **И. С. Мишенин.**

ЛЕНИНА ВАСКЕТАШ КХОАЧАШДЕШ

БАЬЧЧА ХЬЕХАМЦА

МАССЕ-митталла цхьатерра тоаш а къастачча нахь боча а я Ленина цIи. Цхьан фусама — коммунизмехь болеш бе массане кхин боьа ниIа. Цу ниIа бахьанехь Советски Союзан да вай хьалхарера некъера воьш. Иштта хан къамаш геолгуьув дерриг (советски халонаш, жимаш, денаш, кхыссаташ, нIашш дешар) хилара цхьатерра тIе а хьежаш, шолгIачеран цIар бIу а болийташ, кхин тIаьхьа дешна цхьоьмогIа Москвах ваза а — ленински парте дешо.

Цхьабакъда, хIинца а юкъ-юкъе лоьаделе боьшшаш нах нийслу хьежаш юкъе цабезаам оттаргболла нах лелабе пергам, шиI къам паччалел дикагIа да ала пергам, национализм тулаелкхийтаро. Цу зуламорга уллашта дуьхьена: лоьттабе безачча кхоьсамех роьдам боллиш ахьар дукха ха йоьшшаш хинчина КПСС Нохч-ГIалгIай обкомах Х планчу. ЦигIа бенгалн ахьар кей йоазонхоа балгасперг педарлонаш а. «Дер дайнчо дер дийцад, вочу тIехьенго дай бинцаби, ахьад хьайъал доачу нах». Из дин а далите, пленкуме белгал ма дакхавар, «республикерча йоазонхоша таьнна хьалха дIахачча хана хийна кIанал дукхагIа дуьхь таханера ди, боьллол, колхозхой, интеллигенце хIинзара бакъдарш дин а далийта». Шолг балкхара кхоачамбогIаш ларбеш, дIадахара чакхьашш дийцер уьш дIайита. Шолг балкхара кхоачамбогIаш ларбеш, дIадахара чакхьашш дийцер ухх денош хинчача республика йоазонхоша литературни активан собрание.

Октябрьски революце кхайка а я, Советски Iалдало 100 гIаттера а боьхонаш дIахачийтай Советски Союзе дахача доккхача а IламIгача а «Iаь соагIа къаманга. Уж бокьонш — цу тIехьа къаматта кхоьруьна дохургдоацача вошала лард. Из вошал да шиI экономике а культура а дегIайовлаяр дайъьхе лаьхха вIадала царех хIдора къаманна низ боле тIеъамаш дIннар.

Наьха вахара массе а дахьке лелабу идейно - политически боьл бальнце чIоагIа хувшденачаб наьха сенхетам. Советски Iалдала шерашка мехка хьалхIий над "марксизма - ленинизма идеяшта муттIаьха а коммунизмех идеяшта хиларех тийша а болча наьха ноахал, хьалхIийнаб интернационалистал.

Мишта эоах отхд уж толамаш, юртбоахама культурай, хьайбай продукци лаккъара, алсамIокххара малагIча резервеех пайда ийбу дувца безам ба тха.

Пять бригала я колхозе, царех цхьа бригала лаьрхIа комсат кхеош я. Кхо бригада комплексни я. Масала, цхьаболагIча бригаде юртбоахама культурай кхеташ над соагIа доахIан, жа леладу. Иштта я шоллагIех цхоалагIех бригадаш а.

Бригадашка, царна юкъейоагIаза производственни участкашка советаш вIашшагIехьай. ХIара советаш юкъейоагIа производственни участка кулгалъо, специалисташ, участник, мугIарера боьллол. ХIара советоца кхаст-кхаста тохх шоай производственни участкашка бувзам бола тIулаелкъа. Масала, бригада, ферма болхзонаца премни кIанал, балка тIа гIалат далийта болхло бехкхтоькъаме дозар, кхидIар.

Советоца соцам протоколга тIа тIелаьбу. ХIинца протоколгIа колхоза правлене председателага дIадолхьийт. Совето дац цхьалгIа чоалаш дацц соцамаш председателца це тохх. хIинца цхьалгIа колхозхоша правленен партхоман цхьана яьца заседене уа дийнача далац.

Бригадашка, кхыча производственни участкашка кулгалара вIашшагIехьаяь цу советоца торо хуьлийт колхоза ахарг дакъа лоьнарш дуьхьагIа - хиллийта, цар бехкхоькъан лакхбе.

Наьха кхаьхьарга оасарле лаьрхIа, общественни производстве эффективность айъяра низ бола моральни стимул я социалистически яхь.

Цудухьа колхозашта юкъе из йоагIаяра цахадIан йоахко ю колхоза правлене, партхома, профсоюзни, комсомольски организацеша.

Тха колхоза бригадашка, фермашка, кхыча производственни участкашка социалистически яхь мишта лел хьожаш шоайла тIаъхьожам лоаттабу.

Цу тайIара тIаъхьожам бечаъ хана гIчадухь проiзводстве йоахкарле еш дола кхоачамбогIаярш. Йоахкаш бола проблеме аьхьяхкхара торо чулийтаргIола резервеш. кхьыар.

Эвеношта, кхьаьгарамхошта юкъе яьржача социалистически яхь итог бригадаш советаша ю, хIаъта бригадашта юкъе — колхоза правлене. Социалистически яхь итог хьюкхоан бригадашка, колхозе хIара бетта ден газета прлеш.

Гойтара пособени, агитаце чоагIа нохьхоштал ду социалисти ческа яхь шеранIа йоаржаяра, дукхагIа пайда баргболаш из вIашшТехьаккхара.

Наьха кхаьхьарганара безам соабаккхара, социалистически яхь шерашIа йоаржаяра лоархIаме я материальни моральни стимуланце. Из гIулаах лоаттIа вIашшIеслъаьхха чакхдаккхара чоагIа тIаьхьожам лоаттабу колхоза правлене, партийни, профсоюзни организацеша.

ХIара бетта социалистически яхь итог яьлуа тIелъаIта кхоь яхь-яхьаяча довхкай, жалуй, механизаторий сайна IIе байнаъ айна правлене коа. Наьха бетта хьалхле яьккхача доляжаш 10 сом шолларга 5 сом, шолларга яьккхача 5 сом ахчан премеш ду, иштта ахчан премеш тел, масала, механизаторашта, шоферашта, жалушта, кхIочаша.

Цу деррига гIулаккашна лаьхха наьха кхаьхьарга оасарле, аьбу бехкгочкам. Из бахьан зо-лах хоза толамаш а доаз колхозхоша балха тIа. Цунах чеIаа, ду шолларга пятилетка создайтош, кхоалагIча шера хьалхара кхаьхьарга кхаьтале колхозхоша дахьача хьохтамаша а.

Иштта ухх шера хьалхарча кварталга планагIа паччахьалчеIга 122 тоне дохха лелачу 122,8 тонн дуйх, план 230 тонн хIинчача 268 тонн шуна, планагIа 230 хьар хIара 281,8 хьар фуъ лелиад. Иъ гIадахьча шера хьалхьача квартале ехха хIинца, чул дуйхх а дуйхагIа я. Масала, цу шера 12 тонн дуйхагIа ежай пачхьалхеIга дIадахьча шера хьалхарча квартале ехьахуьл.

Дика чакхйоахкаш латт хIинца жа дахкара кампани а. Ухх шера хIара бIаь жийна тIехьана 105 IаьхIар хьалхлебе деххар тIайIаш цу колхозе дIалелаш. ХIоьттина тIа шер тIаIаьле хIара бIаь жийгара юкъера лаьрхIа 124 IаьхIар бахькхаб. Iодаь деррига а IаьхIаташ тнахIиена да.

Деххоьчу бехкгочкамаш деххаьш латт ухх шера колхоза кхаш лелаерашта хьалхьашка а. Пан 870 тонн йолча паччахьалхеIга 1140 тонн ялат дохха деххар тIаийнаш дар.

Кхаьхьарга хIинца студенташ - болгIолой Дешнаш йоахкхача ханат ах дIакъоьстехь уххаза шера техника томаяра. Университета программенга иштта юкъейIайъай экономически знанеш гIарадаь э. Исследовательски факультет а я.

Сийрдача, парГIатага пехе кхьаста латташ экспонат а я деле муъе. Кхьанчаь образована бола бокъа бола — ширачу Москвах ю. ЧуОВ-7024 а йолаш. Мемориальни доска йолаш ду тIа тIагIолла дь ухх тайIара йолзуьв а долзаш: «Ер парохоз Москвах». Сортировочни депо коммунисташца тобIа хиннаб 1919 шера 12 апреле хинъеча В. И. Ленина «Сийлахь-йоккха почин» аьнна дIн тиллача эстара хьалхарча коммунистически субботникех».

«Сийлахь-йоккхача почина» музей дьяна цIй тиллаб депо музеях. Шакхха а яьсса хилад иа. Корда балха болгIарош шер болх дIабоьлабале хьалхагIа ухх ну боалабу, «ше шоатта» дIадолаленнача предприяте истории предприяти йовзийт царна. Цунах муъеш болх-кача наха юкъе нийслу москвичаш мептел, бригарша мехкара нах а. КIезига хилий уьгаза доаз-ол дехьара хьышнй а. Из геттара дика хьахьокх дуккхача мехкий болглой долёгашеца кхиъьаза совгIаташа, хетарааш яздеча книга тIа дакъа йоазонша.

С. ПОНОМАРЕВА,
АПН корреспондент.

ЛЕНИНА ОРДЕН ЛЕЛАЕРАША ДУВЦ:

АЗ ДОККХАЛ ДУ...

Вай республикерча предприятенгта юкъе хьалхарчарна хьалъьаьар Октябрьски революце орден лелаеча «Красный молот» завода болглоша тхо ден заданин дIаъь дийнаш кхоачашбора вай мехка хьалхалаттаяча предприятеша дIайолаъь инициатива. Из дика гIулаах чIоагIа кхаьбалгIар № 6 йолча тха цеха болглоша а.

Тха целе эстара хьалха из хьалъьаьар яхье хьаьхьалаттача кхъхьегама ветеранаша. Уж ба кхоначарна хьокхам, телъраш, тIетьабусараш хьалхалаттаранта тIаъхьеберш. Пхе ден задани кхаь дийнаъь, дIъ дийнаъь кхоачашъеш дукха болхлой ба тха целе. ХIанзнезьа дика тIехьокхачитъай пар пятилетка хьалхарча кхаь шера план. Из да пар В. И. Ленин заьча сезьча ленин, цхьоалагIча Май цIейна кийчьаь кхъьегама соагIат.

Аз доккхал ду се цар муъеранта юкъе хьалпах. Кхача бесса хиъь йиш а йцар ца. Тхъаь ятъеш шера хIоай заводе аз баьча болна дIакхоъ мах бар 1971 шера — сона делар вай мехка эстара цезагIдола совгIат — Ленина орден. Цу совгIате кхи а дIдар хьанар, хIара сменашца норматив кхъеле хьалъьаьар 160—170 процент кхоачаш а еш, иъ ден задани кхъь дийнаъь кхоачаъйеш ца. Дукхача шерашка иштта болх беш ду сона ешнаь хьанна коммунистически къьегама ударни яхь сийлен ийи.

Ше дика болх барат кхоачамбогIу. Iейлинал а, советски союз, Шийна-йоьр дIаъьеъаш, опыт дIалуш, тIехьабусараша новкъостал деш ва дIаъраш. Цудухьа сайна болх бена наха аз а дукха новкъостал ду. Се заводе болна еча денз сай профессеган йоахкарг хьона специалист хьалъьеъаъь аз. Цар толлмаш сай толлаш лоарг ах, балха тIа цар ха алар сай ха ялар лоархI аз. Иштта я тха цеха болхлой оамал.

В. ЯСЕНКОВА,
«Красный молот» завода № 6 йолча цехр автоматчица-наладчица.

НАЬХА УНАХЦIЕНО ЛОРАЕШ

Иштта чIоагIа дагайолаш, кхарагIаьнначух доккхал де йинн йолаш цIьъьехха цхьа ха а енай са вахара. 1958 шера Нохч - ГIалгIайчера уьнаьцIеш лоарадг. Чертеж ош лаьтта ца я из. Хала ха ир из а. Духха нах тIаухар вай республике, керттера дьяъье похчеча тIалгIаеча болх наь бар уж. Дуъхха бар цаъна юкъе ушахой. Цу дерриге дIадехар. Лазарап дагъаьртоаш санитарни профилактически болх белгал. Дуъхха бар бахьана нахъа медицински гIулаах дара культура айъяр хьинарг хьхъегараш: Г. Г. Пересалнов, А. Х. Пошев, У. Д. Цутиев, А. В. Вечорина, Т. Б. Колдоева, А. И. Мольская, М. Котиев, дуъхха кхъбарш.

Торъаш бицар лоаран, кхъастта кигъера медицински болхлой. ХIъьта вай учаниче шера хIоай тъка сат мара кийчаъеш. Цудухьа хьалъе йийзар училищ керта жорпус, цхьийолча районашка училищи филиалаш екхар. Цудухьа уж тIелъаIта цIи шу дъьинчаул тIехьагIа деза хIара шера йиъ-йиъ бIаь юкъера медицински болхло кийчье. ТIа дъьаьче дукха дара хотъеч ГIалгIаеча болх специалисташ а.

Лоацца аьлча, наьха унахцIено дорзяра болх бара хьалаш хала хIинъача цу кхъь дукха болх бар медицински болхлоша. Дика гIулаах дара республика партийни, советски органаша тхона иIайъаш а. Цу тIехьа эпаш лоаца новкъостал цар да а дора. Дадьеъаш тха торо хуьрьаш цар лолацъча хана наха дарбе дара болх дика тоабе.

Сай медицински практикана юкъера эстара чIоагIагIа сайна дег чу йинна хIинца а ца йийзаш.

Республике аз бабча балха болхза мах болй дьяьнно. Сона сенай «РСФСР заслуженни лорях ца цIи, «Знак почета» орден, В. И. Ленин цхьа 100 шу дизара сийна Юбилейн медаль. Хьалха эстара дезагIа дола совгIат — Ленина орден. СовгIаташ бабча балъах дале а, цар дIадех дIахо кхы а дикагIа кхъьегара.

А. ДАГАЕВА.
РСФСР заслуженни лор.

ХЬАДЕР — ТIЕХЬАЛЕНА

Уж тIехьалорча иттех шера город Назране, иштта Iальсарен районе Iальмате дукха хьалъьаьа цахьа чубаха цIенош, культурно-бытовни, промышленни объекташ. Уж хьальеча лаьнарг дакъа лаьцад «Чечингсельстрой» треста № 432 йолча дIа-воа делаца механизированни колонна биъьаIгIа разряда каменщицаг Пороева Хьадиса Iхас. Цох доккхал ду цо. Ше дакъа а лоацап хьалдаьча цхьаъа вIашшIердаьча цIенош-та юкъе тIолла тIехIойаш хилча, цар ту керда вахар дилла нах да-та а беча чIоагIа дега-тоам хул пуъна. Из а хо а цун новкъостаца а цIакхъа лоарIойаш шоай ваъ-хане юта къаьстагIа лер.

Тхъаьт совгIа иу да ГIишлоьчеча Яхас къаьсеца. Цу шерашка ГIишлоь хIотта бола ГIа Яхьха опыт Iоаьыл цо. Керда балха бахьана наха дог бола далоу IIалу Яхас дий опыт. Хьанз Назране ГIишлоьчеча къаьсеца ба нах новкъостал дан итташ бола ГIишлоьчой. Шоай хьегарех санна на бацца - дика толамаш доахан да уж а.

ГIишлоьчеча йоккха опыт йолаш хIара тарра цхьаккха брак вийсьаийтан Яхас ше болу бен йолча уъэрче. Цудухьа из хьажар эстара хьалхарча уъэрче. Шийна бена болх по цIена хоаначу а.

Дукхачча шерашка иштта хьаре къаьсеца хьалхарча тийна хIмоца сонстанш доаган дуъпа енай Ленина орден.

Хьанз Назране 70 квартира болу цIенош хьалдеш я из юкъейолча бригада. Пятилетка кхоалагIа, хоадамбеча шера дIан ханат хьалха кхоачашъера хIара сменаца пятилетка норматив 120 процент - кхоачашъеш я Яха.

СУРТА ТIА: каменщица Я. Цороева.

И. ПЛИЕВА сурт.

ТАХАН ШУШЕНСКЕ. В. И. Ленина цIергIа № 1 йолча. Шушенскерча школе болх беш я комплексни краеведчески музей. Уьххаза гулъьяьй историе, археологе, географе отделаша йола кхоъь ях эзар совгIа экспонат. Музейра экспозицеша а. Царех я В. И. Ленни деша вахIа № 1 йола ульяновски юкъера школа.

СУРТА ТIА: В. И. Ленина цIергIа № 1 йолча Шушенскерча юкъера школа школьни музес. Музей Ленински отдела краеведчески отделаш. 7 «А» классе дешархо Нина Николаева декхарг ешна. Ю. БАРМИНА сурт.

ТАСС фотохроника.

«ШIЕ ШОАТТА» ХЬАДАЬННАЧА МОТТИГЕ

Мехка эстарга хьалха Коммунистически субботникаш дIаъьяьна коллектни йолча Москва - Сортировочнай хьача дено историко-революционни музеера репортаж юкъе АПН корреспондента Пономарева Ольгас.

«Из — буржуязи дIаккхарал халагIа йола. лоархIамегIа йола. Иъ-пролетарIаца оалалагIаш йола, дамболашагIа йола переворот долелаар за. Ленина аьлча из — вайх жоавжа тIехьадиспрашш. телхарашкчий бувжуязни этонах шиI а я. яьккха хьежаш коталъо». — иштта яздаьъ В. И. Ленина эстарга хьалхарча коммунистически субботникех».

ХIинца истории а хинна дIаэттача ну сьвларча деной собитеш ешнаш. Уж юкъ Москва-Сортировочная яхача депо дIаллача музеи.

Музея эстарга хьалхарча стенгша дувд московски машинашъяьхошца 1905-чи 1917-чи шерашка хиннаъа революционни собитешка дакъа лапарех.

Ераш я эстарга хьалхарга —1919 шера 12 апреле, болхлой шоашца раьза а хинна къьегама вахте ка эстарга хьалха депо роликови цеха кагирхоша вIашшIеслъаьна коммунистически хьаьхьегама бригадина уегашь стенз. Цу кагийча наха коммунистически вынна цIи а тилла декхарашш тIайийаш 15 шу хьалха. Цар тIе производстга хьаьхьегама оасарле лаьхьара, материалаш кхоара йоахко яь Iийпеш. «Iовгтга уйла тIаъхийтай коммунистически общество хьалъчун моралъни тIулаелкъа».

Дог тоталенна з йолаш деш из эгарга хьалхарча коммунистически къьегама коллектина «Васкеташ». Ераш да царех цхьаараш:

«Цхьанна а балхах иа хьакха — йоьлле йолаш бар-бапар аьнна, хала е атта бар дьнна, дог раьза я хинна иа чакхбаккхал. Лоацца аьлча, хьаьхьегамаш эпаша дикатар деши из болаш санна сила. Цаг массенна тIелъа, массена а цхьанна тIелъа. Уж тIаьнаца лархIа: цаI лодырь хилча ерриача бригадина эхь долаш ларгIаьхIа: цаI балха тIера вальшавале — массене вальIарах; цхьанне брак йьале — ерриача коллектина ма хьовзам. ТхоаI знанеш керта уу ехха иа а йоахкеш, массанега дIакхачийта. Хьайна тIама хьале мига мог — сих ма ле, новкъосташка хатта, Лоалахо тIелъавина яхь итог бригадаш советаша ю, хIаъта бригадашта юкъе — колхоза правлене. Социалистически яхь итог хьюкхоан бригадашка, колхозе хIара бетта ден газета прлеш.

Гойтара пособени, агитаце чоагIа нохьхоштал ду социалисти ческа яхь шерагIа йоаржаяра, дукхагIа пайда баргболаш из вIашшТехьаккхара.

Наьха кхаьхьаганара безам соабаккхара, социалистически яхь шерагIа йоаржаяра лоархIаме я материальни моральни стимуланце. Из гIулаах лоаттIа вIашшIеслъаьхха чакхдаккхара чоагIа тIаьхьожам лоаттабу колхоза правлене, партийни, профсоюзни организацеша.

ХIара бетта социалистически яхь итог яьлуа тIелъаIта кхоь яхь-яхьаяча довхкай, жалуй, механизаторий сайна IIе байнаъ айна правлене коа. Наьха бетта хьалхле яьккхача доляжаш 10 сом шолларга 5 сом, шолларга яьккхача 5 сом ахчан премеш ду, иштта ахчан премеш тел, масала, механизаторашта, шоферашта, жалушта, кхIочаша.

Цу деррига гIулаккашна лаьхха наьха кхаьхьарга оасарле, аьбу бехкгочкам. Из бахьан зо-лах хоза толамаш а доаз колхозхоша балха тIа. Цунах чеIаа, ду шолларга пятилетка создайтош, кхоалагIча шера хьалхара кхаьхьарга кхаьтале колхозхоша дахьача хьохтамаша а.

Иштта ухх шера хьалхарча кварталга планагIа паччахьалчеIга 122 тоне дохха лелачу 122,8 тонн дуйх, план 230 тонн хIинчача 268 тонн шуна, планагIа 230 хьар хIара 281,8 хьар фуъ лелиад. Иъ гIадахьча шера хьалхьача квартале ехха хIинца, чул дуйхх а дуйхагIа я. Масала, цу шера 12 тонн дуйхагIа ежай пачхьалхеIга дIадахьча шера хьалхарча квартале ехьахуьл.

Дика чакхйоахкаш латт хIинца жа дахкара кампани а. Ухх шера хIара бIаь жийна тIехьана 105 IаьхIар хьалхлебе деххар тIайIаш цу колхозе дIалелаш. ХIоьттина тIа шер тIаIаьле хIара бIаь жийгара юкъера лаьрхIа 124 IаьхIар бахькхаб. Iодаь деррига а IаьхIаташ тнахIиена да.

Деххоьчу бехкгочкамаш деххаьш латт ухх шера колхоза кхаш лелаерашта хьалхьашка а. Пан 870 тонн йолча паччахьалхеIга 1140 тонн ялат дохха деххар тIаийнаш дар.

Кхаьхьарга хIинца студенташ - болгIолой Дешнаш йоахкхача ханат ах дIакъоьстехь уххаза шера техника томаяра. Университета программенга иштта юкъейIайъай экономически знанеш гIарадаь э. Исследовательски факультет а я.

Сийрдача, парГIатага пехе кхьаста латташ экспонат а я депо муъе. Кхьанчаь образована бола бокъа бола — ширачу Москвах ю. ЧуОВ-7024 а йолаш. Мемориальни доска йолаш ду тIа тIагIолла дь ухх тайIара йолзуьв а долзаш: «Ер парохоз Москвах». Сортировочни депо коммунисташца тобIа хиннаб 1919 шера 12 апреле хинъеча В. И. Ленина «Сийлахь-йоккха почина» аьнна дIн тиллача эстара хьалхарча коммунистически субботникех».

«Сийлахь-йоккхача почина» музей дьяна цIй тиллаб депо музеях. Шакхха а яьсса хилад иа. Корда балха болгIарош шер болх дIабоьлабале хьалхагIа ухх ну боалабу, «ше шоатта» дIадолаленнача предприяте истории предприяти йовзийт царна. Муъеш болх-кача наха юкъе нийслу москвичаш мептел, бригарша мехкара нах а. КIезига хилий уьгаза доаз-ол дехьара хьышнй а. Из геттара дика хьахьокх дуккхача мехкий болглой долёгашеца кхиъьаза совгIаташа, хетарааш яздеча книга тIа дакъа йоазонша.

С. ПОНОМАРЕВА,
АПН корреспондент.

ЧЕРНОВИК

ТОЛАМГА БОДА НИКЪ

ВIашшIеслъаьчу 1953 шера денз рентабельни болаш хьайбагIа тха колхоз. ХIаьта дIадахача шера 2 миллионни 747 эзэри сом пайда хилар колхоза.

Мишта эоах отхд уж толамаш, юртбоахама культурай, хьайбай продукци лаккъара, алсамIокххара малагIча резервеех пайда ийбу дувца безам ба тха.

Пять бригала я колхозе, царех цхьа бригала лаьрхIа комсат кхеош я. Кхо бригада комплексни я. Масала, цхьаболагIча бригаде юртбоахама культурай кхеташ кулгалъо, специалисташ, участник, мугIарера боьллол. ХIара совето къастта-къаста тохх шоай производственни участкашка бувзам бола тIулаелкъа. Масала, бригада, ферма болхзонаца премни кIанал, балка тIа гIалат далийта болхло бехкхтоькъаме дозар, кхидIар.

Совето тIе соцам протоколга тIа тIелаьбу. ХIаьта протоколгIа колхоза правлене председателага дIадолхьийт. Совето дац цхьалгIа чоалаш дацц соцамаш председателца це тохх. хIинца цхьалгIа колхозхоша балха тIа. Цунах чеIаа, ду шолларга пятилетка создайтош, кхоалагIча шера хьалхара кхаьхьарга кхаьтале колхозхоша дахьача хьохтамаша а.

Иштта ухх шера хьалхарча кварталга планагIа паччахьалчеIга 122 тоне дохха лелачу 122,8 тонн дуйх, план 230 тонн хIинчача 268 тонн шуна, планагIа 230 хьар хIара 281,8 хьар фуъ лелиад. Иъ гIадахьча шера хьалхьача квартале ехха хIинца, чул дуйхх а дуйхагIа я. Масала, цу шера 12 тонн дуйхагIа ежай пачхьалхеIга дIадахьча шера хьалхарча квартале ехьахуьл.

Дика чакхйоахкаш латт хIинца жа дахкара кампани а. Ухх шера хIара бIаь жийна тIехьана 105 IаьхIар хьалхлебе деххар тIайIаш цу колхозе дIалелаш. ХIоьттина тIа шер тIаIаьле хIара бIаь жийгара юкъера лаьрхIа 124 IаьхIар бахькхаб. Iодаь деррига а IаьхIаташ тнахIиена да.

Деххоьчу бехкгочкамаш деххаьш латт ухх шера колхоза кхаш лелаерашта хьалхьашка а. Пан 870 тонн йолча паччахьалхеIга 1140 тонн ялат дохха деххар тIаийнаш дар.

Кхаьхьарга хIинца студенташ - болгIолой Дешнаш йоахкхача ханат ах дIакъоьстехь уххаза шера техника томаяра. Университета программенга иштта юкъейIайъай экономически знанеш гIарадаь э. Исследовательски факультет а я.

Сийрдача, парГIатага пехе кхьаста латташ экспонат а я депо муъе. Кхьанчаь образована бола бокъа бола — ширачу Москвах ю. ЧуОВ-7024 а йолаш. Мемориальни доска йолаш ду тIа тIагIолла дь ухх тайIара йолзуьв а долзаш: «Ер парохоз Москвах». Сортировочни депо коммунисташца тобIа хиннаб 1919 шера 12 апреле хинъеча В. И. Ленина «Сийлахь-йоккха почина» аьнна дIн тиллача эстара хьалхарча коммунистически субботникех».

«Сийлахь-йоккхача почина» музей дьяна цIй тиллаб депо музеях. Шакхха а яьсса хилад иа. Корда балха болгIарош шер болх дIабоьлабале хьалхагIа ухх ну боалабу, «ше шоатта» дIадолаленнача предприяте истории предприяти йовзийт царна. Муъеш болх-кача наха юкъе нийслу москвичаш мептел, бригарша мехкара нах а. КIезига хилий уьгаза доаз-ол дехьара хьышнй а. Из геттара дика хьахьокх дуккхача мехкий болглой долёгашеца кхиъьаза совгIаташа, хетарааш яздеча книга тIа дакъа йоазонша.

С. ПОНОМАРЕВА,
АПН корреспондент.

«СЕРДАЛО»

2-гIа оагI. 21 апрель, 1973 шу.

ТIаГЕРТТА ЛЕЛАБЕ КХЕТАМАБОЛХ

КПСС МАГIАЛБИКА ГОРКОМА ПЛЕНУМЕРА

«КПСС Нохч - ГIалгIай обкома X пленума иэгесан Бахача па- ня идейно - политически, интернационалыми атеистически кхетам лулга дикагIа вIашIехьлаккхара, кадрашца бу болх тоабаре, районо боахами культурен дегIойоIаеча кулгалду боарам лахьбара городской партийн организацице деххарехь» доцу дувцаш КПСС МагIалбика горкомо, пленум чакхъяхавай. Цига доклад яьча партэ горкома хьалхарча секретарь Д. П. Саньков аьлар:

Совета Iьзадала шерашка Нохч-ГIалгIай кхъежгIахоша эрсийн Дош- ка кIоча халкъийн пежарица новкъостаца экономикен культурен дегIайоалаеча доккхий толамаш дахьад.

— Боахами культурен хьалъеча Нохч - ГIалгIан кхъежгIахоша ишшта толамаш даха аьттув бахьи, — аьлар докладчика, — КПСС лениски кхаман политика пийса чакхъяккхарех республикана КПСС ЦК-на Советски правительственни двим - новкъостаца дарах. Экономика, культура дегIаоалаярах республикана Ленина, Октябрьски революце, хелхьни ДоттагIала орденаш еннаш.

Бакъда, докладчика, а, цуо тIехьагIа кхамаьл дьяча а белгалдаьккхар уж толамаш кхы а доккхагIа хургилар, нагахьа спина районо беча организаторски, кхъежгIахоша идейно - политически, интернациональни, атеистически кхетам луча, кадрашца бохь беча, боахами культурен дегIайоалаяра кулгалдеш хиннача кхоччамбоаларан хинна дешаре.

КхъехгIахошта политически кхетам балара- бола бекхтокхам лохбар, партийни пачкъалхенан дисциплина техлаерашца принципиально лоирбоаца хьалаш ца ца дар, коммунистий авангардин лоарямаш производстга гIулакхашпара бекхтокхамаш лаккабора боагIаш бола теркам тIа ца ахийтар — из дерриге хIанз а долана да городен районен кхъхьанцарча партийни организашеннен партийни группашкен.

Цхьайолча партийни организашенка хIанз а лоъача боараме лелабу идейно - политически болх, из КПСС XXIV съезда дIадехьарашка хьажийна бац, цу тIехьа партийни организашенка из болх тIагIерта лелабан, формализм гулъюьйитт, хоздамбоча деххарашна бувзаш чакхбаккхал из.

Кхъехта чIоагIа критика йиргболчу хIинца «Ахчанчуртский», «Ингушский» совхозий, АТП партийни организашенца. Цар коммунисташа геттара мелбабу коллективаша дахара ахархи полеческа кхетам балара бола бекхтокхам, цIенхаттам принципиальни кхоьсам лоаттабар национальна факташа, цоаб болна дог ца латорашца, партийни дисциплинан кхени дисциплина техлаерашца.

Дукхъача дахьке цу партийни организашена лелдерш йр баъьан долаш ниисденна лаврхIа деза цу организашца национальности кхечаш карьерехIсан уйлаш йолаш бацар парглатта шоай гIулакх чакъ- доаккхашн наьха уйлаш харцаъь дерзавцш хьувааш хилар. Пленуме белгал ма дакъхара, из ишта ниисденнад идейно - политически болх мелбедаь, къаьстта а вайнаха юкъе. Идеологически болх беш хайра терклаьнц дьалаш, башхалонашн нохч-ГIалгIай халкъ исторически дегIаъьара дьалаш, хIинца эгара ахьларча дикка доаккъа ноъчехи ГIалгIаехи дикка дакъа бусалба дынах тешаш цуч реакционни традицеш хьаллуцашш хилар. ХIинца а болаш ба тайпан гIулакхан керттера лерхIашн национальнистически уйлаш тIехьадиса IаьлIашан доахкаш болх нах.

Де мел эшар дац дынн тоабаш, моллаш, дынах тешараш эхатеха шоай метта оттабара.

— Вайшгара дукха кулгалхой, — аьлар парте горкома секретара юй. Барахоева — къаьстта ГIалгIаехи нохчехи барш, атеистически балха юкъе йIалла дакъалоацш, дынеп дIаяхача заман тIехьалиса гIулакхийн рассадникаш чуоаман мах хадор дIадоьсийтан коллективаш бахача нахан хьалхашка къаьмаьл деш бац.

Шоай гIулакхан шерра доаржадьяь Кердача Редзете дынах тешараша, бакъда, «Ахчанчуртский» совхоза кулгалхойн партийни комитети хийра хIама деш ца цар царо гIулакхашца нижа, бекхам кара. Из дерриге чIоагIа тIатъ совхоза гIулакхаша; паьха уйлаш доаржагIа йоаь пар.

Докладчика а, цуо тIехьагIа хьамаьл дьяча БЛКСМ горкома секретара Л. Шестопаловас, горОНО заведующе З. Цечоева чIоагIа хьалхатеан дувцар кагиршта, кхаличаца юкъе бош беча болх лодаре беш хилар. Хьаьрхошта кхъехгIама кхетам лулга во латтар бахьан долаш барХ класс якхлаша зода 1200 хIамнга саги йоIи цхьаннаьца болх ца бешш деша ца бо бIаргаш.

ЦIенхаттта кхоачамбоараш да дешархошта индейно-политически патриотически кхетам дуча. № 5, 14, 15, 17, 18 йолча школан педколлективаша интернационалыний атеистически кхетам лулга лоача боараме лелалу, дерттIа терко ец, нач-нагаьъа ме- роприятеш чакхъяхарх кхочам а бецш.

Уьказа дийцар района культ-просветучреждена шоай болх лелдера барах. Сакхердаме сайрешан, диспуташ, книжкан дешарной конференцеш кIезига. Культура отдела заведующе нок. К. И. Зыскуновас кадраш хьакъархерх уж балха дIа-ъоа ниисъерн болх тесса лелабу.

Пленуме белгалдаьккхар кхъехгIамкой хьалькъй доттагIала, советски патриотизман социалистически интернационализман уйлаш йолаш хьалькхебетара- ца. Из болх тIагIертан партийни организашенан кIентан а, цуо тIехьагIа хьамаьл дьяча культура гIулакхий городской отдела начальника нок. Могушкова, КПСС горкома хьалха- маха юкъе болх беча отдела за- дIаяхача заман идеалиазин е тIертташца кхъосан доаттабара къаьстта теркам тIабахийта безаш хилар. Цу гIулакха уйла тIаоэаш дар цига МагIалбика горсеповно- ма председателя Ь. Д. Ахильгова дьа хьамаьл.

— Из болх тIагIертта а, принцишнали партийни классовни позицешкара а, буржуазни национализма реакционни маIан дIадоьзийташ а, КПСС ленински къаман политика вахара пиз кхъаьта IаIойташ а бе беза, аьлар но.

Къаьстгама коллективашка ма- зига чакхъяхаш тайп-тайпара идеологически мероприятеш, активаш, совещанеш, семинараш, лекцеш, беседаш. Вакъда, цу мероприятеч боагIаш бола пайда йоаьна IалапIадьдьш. Промышленносте санна, юрта боахане а бола ледара бешш, партийни пачъкъалхенан дисциплина доха йоалш мот- тагIаш пийсар. Юрта боханан управленче тIаьхожам меп лоаттабар бахьан долаш дукхъача шерашка пачъкъалхенан план кхочаш ца еш ше «Ингушский» совхоз (ди- ректор нок. Гетагажев, партком секретарь нок. Гуноев). Кхы дикагIа латтап гIулакх «Ахханчурт- ский» совхозе (директор нок. Льянов, партком секретарь М. Цечоев), «Гроznефть» объединение № 4 йолча УРС а совхозе (директор нок. Халухаев, партор- ганизаце секретарь нок. Чантиев). Цу боаханаша духха эе ду пач- чаъьалхенна, жарап ъьа ахархи дар- реи уж балха дIанийсъерн ле- нински принципаш техлаеш мот- тигаш худ, национализм гойтача, партийни пачъкъалхенин дис- циплина техлаеш накапа цIен- хаштта кхоъсам лоаттабар.

Доклада тIа белгалдаьккхар промышленни предприятешка кал- рапша бечча балха ъоа дола хьоязмабоаранаш. Уьказе а, юрта боахане санна, терклалад цхьан тайпан боле нах «ваший гарех увзаш, парий хоьш шатбам ца хи- лийта «Терек» хIун-хIун» вале а цIенх

ДЕША ГОВЗАНЧА БЕХКТОКХАМ

(Йистедовлар. Долалур 3-гIча сагIо тIа).

дераш, йоахар совецаше къамаъаш даьрша

Ше леладелча гIулакхашца хинначу гIалатех. ше цIенхошгга харцача наькъа тIа хинналга, харцаьхьа къамаъаш ше лаь хиларх дийпар писателла Ошаев Халид.

Хьянар долучча бесса, партийн принципна тIа, шийгара чIоагIга дIадехарца — дуьхьал ду пхьаюш тIара мара дувца йиш ю писателл цIий хилъа дIадаларца а хIинцарча а вахарах.

Докладенна Р. Аппаговас, писательница С. Чахиева, М. Мусаева, М. Сулаева, республика культура министра В. Татиева, РСФСР писателий Союзерга вай хьюо Г. Ладошникова шоай съаьлаш произведенеш тIеи Ишма тохкамаш хIинц а кIезига хIинцарх.

Коитрреволюцина духьала, советски Іьадал чIоагIларча хана, фашизмана духьала, Сийлахь-бохкха Дай-мехка тIом болча хана вай республика къаьсттина лоаттабь турнала къовсам ца а хьокхаш цу къовсама новкъарло яь националистически дIаеи ишши гучалаха деза. Хьадда хьакхаш деза тептинни Ишма тохкамаш хIинц а кIезига хIинцарх, хIана аьлча цо фел лаьгIьо. коммунистически хкетамца мах хьалхбе, кIасторга советски Іьадал чIоагIларча, комсомолан къаьсттина вай хIинцарх. кхе дегIаюаргIача тайп-тайпара хIанашка малагIча хьалашка къовсам лоаттабаь ца деза кагирхой ъьалхкебара.

ТIехьаьрча хана цхьаьлона творчески болхлой сюай хуьожественни произведенеш тIеи Ишма тувликашеи тIеи нохчийн гIалгIайн классени лекъаденна хIинцъаш хинналга аьина. ХIаьта НохчГIалгIайчен истори классени къовсам· боапаш хиннад аьина ъьаьхокха гIерт. Обьективни хила а гIертара, ду теоретически бI а тарашка кIалгIоаьна дIадеу писателлий шоай хана Советий Іьадал чIоагIдалара· духьала хьинаре. къовсам лоаттабь белоговарделлий тидарал, пейзаж, малаеш, кулдакаш хьа ца бар. Из чакхдаргдш ъьлар писателла М. Маьлкаева, цох дийпар къамаьл дьъа духькача кIычар а, хIаьта локлаца тIа лоаладир эгтара Наьькогта хиннача классо — дыпа дъъша янарал Денникин белоговардешли полковник Бичераохи хьал мишта лIьъар ъьаьхокха довзийл долаеаьккхаш.

КIезига моттигаш йи писателлаш дIаязкха замах дуьшдй кхаьан самобытность тIехьаьжна гIертар. социальни мел болча яьлечкха классови хьесапе хьажа вежалга дин а луш.

Нохчий литературча лард елачча Бадуев Сайида дика традиции дIаболайир — дынах дисаршта, ваъхаре родовя зуламе гIулакхашта духьала хьинаре къовсам лоаттабар. «Адаты» яхача ший шин книжка тIа из гучкашца дешаршца ца кхайк хьалъа зулам дахьача, цун духовни культура деrIаяра новкъарло ечa дынах хьажда яхаш. Іа яха хьинар гойташ дегIабоалаш ца традици НохчГIалгIайчен писателаш. Цох лаьца дикка лоашкаш дийпар филологически Индмай кандидата Ю. Айдаева. Писателлаш къаьсттамкой атеистически уйлашца къьалхебара юкъе дакъа ца лецар баьъан долаш дына тоабаш хьалъьъ. Шозайл тIеи дуьхьала зле а ун цхьа барт болаш а наьъа кIезига карадерзаде, цар уйлаш карааерзаш, шоай тоабашта юкъе наьъ къаьсттта кагирхой озара. Хала зе те а царна из карагIдулл масса а дына «авторитетгIа» цхьана гIулакхашта духьал далларца.

Книжни издательства директора Д. Чапанова духьала пIелгашца дагарийр Грозне аравыина дына дуьхьалара произведенеш, зулам къайлахьаьдар, Іадата гIулакхаш гучадоаха книжкаш. ХIаьта масалаш дооалдир писателлаша тайп-тайпара дына гIулакхаш чIнгIа леладу дика а дыпа кIезига цунга къаман вахара саьъердаме, теркам тIеза дакъа долаш сапна цох яздеш хиларх. Кхы духхарIа доапаш.

Дынпара къовсам. — белгалдир КПСС обкома Х пленума. — тIагIерта хьисап долаш лелабе деза, хIана ваьча бахача наьъа лоарIIме дакъа хIапа а дына кIезига да. ХIара писателла деккар да ший пероца дына «авторитеташ», цар эудамера гIулакхаш цхьаьнга а гешт доапаш гучалаха. Бусалба дыпо бусалба наь шоапа хоргаш кхы боапа наь бе яхаш ецна къахамо уж хийрабоах кхыча къамех, кхы дын лелабеча наьъа. ХIаьта цо докхха ве ду баха нах. къаьсттта кагирхой интернационални уйлашца хьалкхебара. Цунга бокхалойн ахархойн революце яьккха керттера котало — Сийлахь-бохкахь Октябро яьккха сийлахь-бохкхача мехка цхьатарра бокъо йохьа ъьаьхий вошал хилара бокъо, доттагIал хилара бокъо кхераша кIаьтуос.

Дына хуьлларца къовсам лаьIбаро вуг кхы тайна лелардоиашца. Материални производственна зе хул — дына гIулакхаш лелабаро, дына цIейш деларо ды лелаборан а, рабочеширех, заводанкей, колхозашкей, совхозашкей дерттіа беча балхах боьх. Дыпо хIаьъ духовни культурни деIIаддайтаь. КIайле йоаташ ма дийр дуьхьала юрташка станцашкеи цIаьнгашца фанатикаша - дауша - но а н о ша берашка ца· дешийтазга, дишза духонни вахар дIадаьхьа новкъарло хIаьъокха, шоай къам тIеи хIапа уйла хьаьжа.

Дыпо пайда ян литератураша далийтача хIара гIалатех, комунистически влияни йоаташ дIсача сага син хIара мIIнга «IахонI». Дына Дуьхьара тема писателла-коммуниста творчества юкъе керттерчарех цаI хила еза. Наьъа синой инженер хила йиш яц из тема ца хьоахаер. Из вывод йир писателаша.

Собране чIоагIача йоахконца дийпар кхона художник хьаьжехвар. Цунна хетадь дар ВЛКСМ обкома хьалхарча секретара М. Бузуртанова къамаьл. Кхона, боллдуча авторашта дуьхагIча цаха цхьаьккха новкъостаи дин писателлий организаци. Геттар кIезига ю семинараши творчески занятеши. Долче, тIехьаьрча хана хоалуш дан республика писателлий муГIарш шерлуш, писателлий организаци хьоахаш ца.

Собране белгалдоахар, идейно-политически, атеистически, интернационални кхетам балара новкъостаи деш йола произведенеш хьаьхолларга доагIаш дар хьа ца дехаро цIенхаштта новкъарле елга, Писателлий Союза правлене, партийн организацеи массаза а кIоарIерет принципиальной анализ яц цIьаьбочча авторий произведеней, художникаша профессиональни литературни говзалли идейности лаьхьаргга хьедехар. Лохача доарам тIа ю литературни процесса анализ е а художникша талант пийсача наькъа тIа яккхд еъаш а йола литературни критик. Арабоаха произведенеи идейни ца дьъарца художественни эсала хилараи эгтара хьалха бекке барш авторан шоаш бале а.

Цхьа бахьан а дика произведенеи хьакхолла йиш яц нагахь уздожника идейни позицеи нийса ше, из лакха художественни говзал йолаш пене. Харцахьарча позицешка яздаьча книжка зе ду, цо вай обществана «болъхбан, из цунна духьала хул, вай вахара бакъдараш нийса хьаъьокхаш цо.

Лохача художественни боараме яздь книга дешарий дегашка дIахечад, тIехкха цо ший декхар кхоачаш а дан.

ДуккхагIболча къамаьл дьъаша, цу дахьче Мальсагов Абос а, дийпар писателлий издателлий, литературни боллдош, Іалмахой, газетий. Альманахий, радион телевиденеи редакцеи буьзамех. Цхьабакъда, произведене автора бехктохкамах дуьпшап Х. Турканева белгалдаккхар, дуккхача поэтапеи писателлеи цхьан ъьана шоашш язъъь произведенеш цха арайбоах, ваьна. Хlаьта литературни кхыча группна дукха язду, бакъда, цо. Эсала произведенеиз дуьпшап цо хьоахайир З. Мутанбова стихаш.

КПСС Х пленуме решенешка хьежжа Нохч - ГIалгIайчен творчески интеллигенцина хьалIашйи лаьтача цIенхаштгара лекхарех дийпар КПСС обкома пропагандай агитацеи отдела заведующе П. И. Латышева.

Собране болха юкъе дакъа лаьцар КПСС ЦК инструктора Г. Д. Лутошкина, КПСС Нохч - ГIалгIай обкома секретара Х. Х. Бокова, РСФСР писателлий Союза вакала Г. Ланошкинова.

Республика литературни хьаьжехвар собране массава раьза а волаш къьобалйир КПСС Нохч - ГIалгIай обкома Х пленума решенеш.

СПОРТА ЦIЕЙ

Дукха нах гулбенибар ЗIадахача кхаьрача эийнаъ Грознерча «Динамо» стадионе. Уж баьккабар шига Леанна орден лелаеча «Динамо» яхача Ерригсоюзни ший лоГIмечча спортивни обществе 50 шу лиъара ди лелде.

1923-ча шера 18 апреле хьаьъча цу спортивни общества вихалла дерригача дунен стаIионалка лаьхка тоаталлаь советски спорта сий. 1928-ча шера деиз вай гороле а йоаш и «Динамо» яха спортивни общество Цу хьа ца дехаро цIенхаштта новкъарле елга, Писателлий Союза правлене, партийн организацеи массаза а кIоарIерет принципиальной анализ яц цIьаьбочча авторий произведеней, художникаша профессиональни литературни говзалли идейности лаьхьаргга хьедехар. Лохача доарам тIа ю литературни процесса анализ е а художникша талант пийсача наькъа тIа яккхд еъаш а йола литературни критик. Арабоаха произведенеи идейни ца дьъарца художественни эсала хилараи эгтара хьалха бекке барш авторан шоаш бале а.

Цхьа бахьан а дика произведенеи хьакхолла йиш яц нагахь уздожника идейни позицеи нийса ше, из лакха художественни говзал йолаш пене. Харцахьарча позицешка яздаьча книжка зе ду, цо вай обществана «болъхбан, из цунна духьала хул, вай вахара бакъдараш нийса хьаъьокхаш цо.

Лохача художественни боараме яздь книга дешарий дегашка дIахечад, тIехкха цо ший декхар кхоачаш а дан.

ДуккхагIболча къамаьл дьъаша, цу дахьче Мальсагов Абос а, дийпар писателлий издателлий, литературни боллдош, Іалмахой, газетий. Альманахий, радион телевиденеи редакцеи буьзамех. Цхьабакъда, произведене автора бехктохкамах дуьпшап Х. Турканева белгалдаккхар, дуккхача поэтапеи писателлеи цхьан ъьана шоашш язъъь произведенеш цха арайбоах, ваьна. Хlаьта литературни кхыча группна дукха язду, бакъда, цо. Эсала произведенеиз дуьпшап цо хьоахайир З. Мутанбова стихаш.

КПСС Х пленуме решенешка хьежжа Нохч - ГIалгIайчен творчески интеллигенцина хьалIашйи лаьтача цIенхаштгара лекхарех дийпар КПСС обкома пропагандай агитацеи отдела заведующе П. И. Латышева.

Собране болха юкъе дакъа лаьцар КПСС ЦК инструктора Г. Д. Лутошкина, КПСС Нохч - ГIалгIай обкома секретара Х. Х. Бокова, РСФСР писателлий Союза вакала Г. Ланошкинова.

Республика литературни хьаьжехвар собране массава раьза а волаш къьобалйир КПСС Нохч - ГIалгIай обкома Х пленума решенеш.

Чаккъьанний республика шахматни чемпионата яллагIеи ворхIлагIеи ши тур. Турнире хьалха ъьаьхокха цIенхаштта новкъарло елга, Писателлий Союза правлене, партийн организацеи массаза а кIоарIерет принципиальной анализ яц цIьаьбочча авторий произведеней, художникаша профессиональни литературни говзалли идейности лаьхьаргга хьедехар. Лохача доарам тIа ю литературни процесса анализ е а художникша талант пийсача наькъа тIа яккхд еъаш а йола литературни критик. Арабоаха произведенеи идейни ца дьъарца художественни эсала хилараи эгтара хьалха бекке барш авторан шоаш бале а.

Цхьа бахьан а дика произведенеи хьакхолла йиш яц нагахь уздожника идейни позицеи нийса ше, из лакха художественни говзал йолаш пене. Харцахьарча позицешка яздаьча книжка зе ду, цо вай обществана «болъхбан, из цунна духьала хул, вай вахара бакъдараш нийса хьаъьокхаш цо.

Лохача художественни боараме яздь книга дешарий дегашка дIахечад, тIехкха цо ший декхар кхоачаш а дан.

ДуккхагIболча къамаьл дьъаша, цу дахьче Мальсагов Абос а, дийпар писателлий издателлий, литературни боллдош, Іалмахой, газетий. Альманахий, радион телевиденеи редакцеи буьзамех. Цхьабакъда, произведене автора бехктохкамах дуьпшап Х. Турканева белгалдаккхар, дуккхача поэтапеи писателлеи цхьан ъьана шоашш язъъь произведенеш цха арайбоах, ваьна. Хlаьта литературни кхыча группна дукха язду, бакъда, цо. Эсала произведенеиз дуьпшап цо хьоахайир З. Мутанбова стихаш.

КПСС Х пленуме решенешка хьежжа Нохч - ГIалгIайчен творчески интеллигенцина хьалIашйи лаьтача цIенхаштгара лекхарех дийпар КПСС обкома пропагандай агитацеи отдела заведующе П. И. Латышева.

Собране болха юкъе дакъа лаьцар КПСС ЦК инструктора Г. Д. Лутошкина, КПСС Нохч - ГIалгIай обкома секретара Х. Х. Бокова, РСФСР писателлий Союза вакала Г. Ланошкинова.

Республика литературни хьаьжехвар собране массава раьза а волаш къьобалйир КПСС Нохч - ГIалгIай обкома Х пленума решенеш.

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

21 АПРЕЛЬ

В. И. Ленина цIергIа культура Дворец. 11.00. Кинокин лезарий уголок. «Пхьаьа дог ваьча» 3. Всекрепский книжка довзарда. 15.00. «Роволкин» ма сацъездамера ваIIаш!» лекторий клуб. «Ябгачен цIенсоиттача ворхIлагIеи» кIезига комендантий композиторийн ваIIаш!кIкетар. 17.00, № 2 болча музыкальни школа педагогий конгерт. 18.00. Грозненски гарнизона тIемаюнгта оркестр отгадергла.

И. К. Крупская цIергIа культура Дворец. 11.30. «Социалистически хьаьа», цIера пхьаьа яга агитбригада выступлени. 18.00. «Юхььаьнарча коммунистически субботникаша коммунистически къаьсттамаш бригадашца къаччалиъ яьа тематически сайре.

Ермощенко болхой республикански Цlа. 18.00. В. В. Маяковскена тептаь тематически сайре.

Химический культура Дворец. 10.00. «Внигатина» яха клуб. «Сийлахь-вохкха Ленин» яха берий утренник. 11.00. «Пхьаьа бера хинец шиъшиш цергашца ленински чтения». 17.00. «В. И. Ленина дукха йийца лаьцарца» яха лучховой оркестра выступлени. 18.00. «Ленин — вай дегIабоаха тIехьа», яха литературни сайре. 20.00. «Прометей» яха кагирхой клуб. «Хьох-доккхал ду аз Даьхье» яха тематически сайре. 17.00. Подбельскена ц!ергIа культура ма искусствой музей филиал хургIа йийлла.

22 АПРЕЛЬ

В. И. Ленина цIергIа культура Дворец. 9.00 Болх бен хургIа «Маьлшоан яха берий кинотеатр. 10.00. В. И. Ленин вах ди деззара хетаъь мехдаьта института студентий торжественни собрани. 10.00. «Кхоа ленинцен яха берий клуб. «Пхьаьа наследникаш яха тематически утренник. 15.00. «Бовза шоашта производства рационализаторашца яха выставка хургIа болх бен. 17.00. «Глобус» яха кинолекторий. В. И. Ленина вахархоша балкаш дала фильма тIаьхьаргга. 18.00. «Болхой класс — советски обществе бохкха яха. 19.00. «Кхоа ленинцен яха художественни фильм хьохкаргга.

Химический культура Дворец. 10.00. В. И. Ленинах йола художественни произведенеи ешарий конкурс. 11.00. «Русскеи яха кинотеатр хургIа болх бен. 17.00. «В. И. Ленина образ художественни литератураца» яха литературни вечер. 20.00. «Прометей» яха клуб. «Аккорд» яха вокально-инструменталь ансамбла выступлени.

ЮРТАШКА БАХАЧА НАЬХА ТЕРКАМГА!

Ухх шера 29 апреле Респортребсоюзо Дунен хьалъашта ъьъарча Денна — 1 Майна хетаъь рознични торгови ярмаркаш ю Орджоникидзевскаи Наурскаи яхача станицашкеи Шьаьеи.

ЯРМАРКАШКА ШЕРРАЧА АССОРТИМЕНТАIга ХУГДА: бIаьстан-ахкаи замалхьара малача наьха, ихлинаьха, берий барзкъш, хога-гIирс, кIалаш, бохха ма-бытовя товараш, кхачан товараш.

Гьаьиц ядача юрташка бахача наха ярмаркашка бахка транспорт лургьи.

МАРШ'А ДОАГIАЛДА ШО ЯРМАРКАШКА!

РЕСПОТРЕБСОЮЗ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

21 апрель:

I ПРОГРАММА:

15.45—Боеблча телевиденин. «Бохкха лелаьа яга къаьсттамашкеи фильм. 17.45 — Телевизорашка хьежжий хатталлаьтта иош ди «Подвал» газета политически обозревателя Жукова. Іь.50 — Йiадахача шерий киноленташ «Мисс Менли яга хьоахаеннаш фильм. 3-гIа серн. 19.00 — «Ха». Информацеонни программа. 20.00 — Футбодин боля СССР чемпионат. 22.00 — Искусства мастерий концерт. Пистельдина — керддалдар, передачай программа.

22 апрель:

I ПРОГРАММА:

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Берашта йола Іуйранера гимнастика. 9.20 — Керддалдар. 9.30 — Боеблча телевиденин. Дешархоппта. «Гургал бетта сахьт». 10.00 — Советски Эскирен Элетен бIухоштта». 10.30 — «Юртара балхахь сихдена хьа». 10.45 — «Правда» газета яра ваххара йола Ерригсоюзни кросса финал. Вильнюсера передача. 11.15 — Музыкальни киоск. 11.45 — «Дийца Ленин» яга документальни фильм. 12.15 — Классически ашарий концерт. 12.50 — «Сага кхел» яга художественни фильм. 14.30 —Юртара сахьт. 15.30 — Боеблча телевиденин. Кинокъабархой клуб. 16.30 —Телевизорашка хьежжий пионийн йола ашарий программа. 17.00 — Футболан боля СССР-а чемпионат. Воронежограднера передача. 18.00 — Керддалдаш. 18.10 — Боеблча телевиденин. Мультфильмий программа. 18.50 — Боеблча телевиденин. Советски ялдей концерт. 19.15 — «ТIаьна дог» яга художественни фильм. 21.00 — «Ха». Информацеонни программа. 21.30 — Боеблча телевиденин. «Вай адрес — Советский Союз». Художественни самодеятельность йолъашкой концерт. 22.25 — Спортерна программа. Пистельдина — керддалдаш, передачай программа.

II ПРОГРАММА:

15.00 — Октябряташта йола передача. 15.25 — «Сийлача сигала» яга художественни телевизионни фильм. 16.10 — «Зорька» (гIалгIай меттала). 16.40 — «Пост-кокнига 6-гIа симфони» яга фильм-концерт. 17.10—«Ленин массаза а вайца ваха» (нохчий меттала). 17.25. Телевизионни керддалдай спецыпуск. 17.40. —. Социалистически яхье къаьлхалатташца дола концерт (гIалгIай меттала).

РАДИО

21 апрель:

6.30 — «Юртара ахаяр» (нохчий меттала). 6.45 — Ашарш. 6.55 — Хаотгам. 7.20 — «Грозненски рабочий». «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.35 «Сердало» газета обзор. 8.25 — Таханн комиунистически субботнине болчарна дола концерт (нохчий меттала). 8.45 — «Таханн Ерригсоюзни комунистически субботник да» (гIалгIай меттала). 14.00 — «Дийца медвежьих дийцах!» — Ленин вахча ленгга йола литературни композици (гIалгIай меттала). 14.20 — «Кхоан» (ирсий меттала). 14.45—«Атместе мы радостнее» (ирсий меттала). 15.15 — Пионераштен дешархоштен йола «Цlе сийлаш» яга передача (гIалгIай меттала). 15.35 — «Литературни гIиллакхаш Іохч - ГIалгIайчен яга радиожурнал (ирсий меттала). 16.00 — Керда

хьаьлхарча дийнахь къилбаседа - малхбалерч тIехьарча дийнахь-малхбалхбузерен секунда 5—10 метр сухал долаш мух а хьекхаш ха хила а фегара температура бийсаппка 4—9 градуси деноика 22 апреле — 17—22 градуси 23 апреле — 12—17 градуси йIовхал йолаш хила а тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

хоамаш (ирсий меттала). 16.00 — Ашарш. 16.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 16.18 — Ашарш. 16.20 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 16.30 — «Къаьлха музыкальни творческеи яхача цикланара передача (ирсий меттала).

22 апрель:

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.18 — «Ленинан некъа» газета обзор. 7.25 — Хоамаш. 8.25 — Шийла дукхаеза ашарш. 15.15 — «Кхоа ленхье» (нохчий меттала). 15.35 — «Массаналла дика наь ба» (ирсий меттала). 15.50 — Юрандийнахьара ашарий программа (нохчий меттала). 16.40 — Школьни глобус (ирсий меттала).

ХАОТТАМ

Таханн республике гIоллен Грозней хувцалуш морхаш а йолаш, йогчаи а йолаш, малхбалерч секунда 0—4 метр сухал долаш мух а хьекхаш ха хила а фегара температура республике 16—20 градуси Грозне 18—20 градуси йIовхал йолаш хила а тарлу. 22—23 апреле хувцалуш морхаш а йолаш, кIезиг-духха догIа а делхаш,

ВОШАЛА ИДЕАЛАШТА ГIУЛАКХ ДЕШ

ХIара шера 21 апреле Халкъа Полъше шерра белгалъю СССР-ан ПНР-ан юкъе лоттагIаьа, цхьана къаьстташ гIулакхаш лелдаьра, вIашш ГIо-новкъостлаш гIара хьакхъаьчарча Договор ъь ха.

Вай мехкашта юкъера вошала тIехьара бухзамаш чIоагIдеча докхха дакъа лоаш польско-советски доттагIала Общества (ОПСД).

ХIара шера Польше бIаьш мероприятеш чакхйоах Договора цу тIакхетара хетаъь. Уьх шера ОПСД энциклопедига чакх йоахаш я конкурсаш, турнираш, увтгаю выставкаш, сайренаш ю, кагирхой вIашагIбеттагу. Цига общества активиста дуьп польско-советски экономически Индан-технически дьъкье цхьана къахьегаи лелдеча гIулакхех, Польша экономически дегIаяра Советий мохк мел доарIхам болаш хинна.

СССР хьаьъ 50 шу дузача шера ОПСД-ас политически, общественни, кагирхой организацеша. Польша творчески сюзаша цхьана докхха болх бир Советски Союзах, дуьпи эгтара хьалхарча социалистически пачхьалхенн экономика а культура а дегIаяраи, цун граждании вахараи къаьсттамаш, польски советски городаштта, цхьаццайолча районаштта юкъера бухзамаш шерлуш хилараи йола знанеш нагахь юкъе дIа-ьъа йоаьжеш.

ХIана польско - советски доттагIала общество ший ГIо съезгара кIийлуш я. Цига къоастаеъ ъьа тахканара дено дIадехарца ма-яхкара йола болх балха керда формаш.

Общества чIоагIа терко ю кагирхошта юкъе беча балха. Школаша вIашш бухзам лоаттабеча, пIакхувш болча тIеIкеи кхетам чу социалистически идеалий уйла чIоагIъеча хила а хинна, дIахо хург а да ОПСД балханара кертера декхар.

Тхо тешаш да, ОПСД IX съезда кийчу яра кампани чакхйоахкача хана тха болх дIахо эр; габаьккха тоабара, Польшан Советски Союзен халкъашта юкъера доттагIал чIоагIларча тIеараш йола боккхача малъхера предложенеш юкъейоагIаргхилараш.

Записав - КАНАРЕК,
польско-советски доттагIала Общества Керттера правлене председателята заместитель.

БЕЛОРУССКИ ССР. Ленино яха юрт... 1943 шера октябре цхьаьна тIом а бен эгтара хьалха гитлеровцел котбальар советски польскни бIухой. Ленино яхача юрта уллув Іодахар эрсий, белорусски, польски, кхыча халкъий тешамерча кIоанга цIий, хьалхарр дохалургдоаца советско - польски денделера воапаш.

Символично да, советски польски бIухоша цхьана фашистски захватчикашта дуьхьала тIом баь моттигаш революционни традицеша йIаьхий хилар а.

СУРТА ТIА: советско-польски бIухой тIом долаттагIала мемориальни памятник-музей.

Н. ЖЕЛУДОВИЧА сурт.
ТАСС фотохроника.

ШКОЛАЙ, ПИОНЕРСКИ ОРГАНИЗАЦЕЙ, БАХАЧА НАЬХА ТЕРКАМГА!

Потребительскаи кооперацеи райзаготконторашка гIолла массе меттерен хьала боарам боаннаш ю эрий тIаюьда, дарбан баьцаш.

Дарбан баьцей 1 килограммаех ду мах:

		ешка йолча хана	керда йолча хана
1. Дын-барга лорд	1	сом	17 кепиг
2. Матъ-мачеха лорд	70	кепиг	11 =,=
3. Ланцыша лорд	80	=,=	9 =,=
4. Ланцыша буц	1	сом 50 кепиг	29 =,=
5. Хьандарга сом	1	сом	25 =,=
6. Жостера сом	1	сом 60 кепиг	23 =,=
7. Зверобоя буц	80	кепиг	16 =,=
8. Хьажжа хьоасий	2	сом	38 =,=
9. Ланцыша зиза	8	сом	1 сом 10 кепиг

Дарбан баьцаи миштта гулъен йоаьхеи еза хьекхарца райзаготконторашкен Нохч - ГIалгIай республикански заготовкай Управлени, телефона № 3-38-10.

Гул а е, хьачу а тела эрий тIаюьда дарбан баьцаш.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ РЕСПОТРЕБСОЮЗА ЗАГОТОВКАЙ УПРАВЛЕНИ.

АТОМОХОДИЙ ОКЕАНСКИ НАЬКЪАШ

...Цу хана, 1963 шера, Арктике баьда яр. Шан кIал беттачу уллар океан. Шоайла вIашагIа а летталлуш лохар докхий шана доамаш. Шах мукъайбочча готтигача моттиге хин тъагIеи дIаюьа йолаелар. Готтигача шан ас-браггура юкъера хьалъара хьала хин кIал лела лодка. Чча ранга капитана Сысоев Юре кулгаллеи хинна атомоход цеиваллаз нийса полюсе кхьачар. Морякаша беган бора: «IIуьа минут яха мара дьъатан сол меттара йоаккхар вай».

Меридианан вIашагIкхетача моттиге позводникаша Іоегlар ССР Пачхьалхенан Пема-Форен байракаш. ихейIтар: «Советски Социалистически Республикай Союза ТIема-форда флота аргIанара хин кIал лела лодка хинналг «Къаьбаседа полюсе», аьина тIаюьда йола записка.

1966 шера февралеи мартеи контр-адмирал А. И. Сорокин керте латтача хин кIал лелача атомни лодкай отрядо эгтара ъьалха дерригача дуьпи ги сайкатар цIакхетара а хин кIалара хьалъара па доаллин. Советски Союза Турпала Сорокин Анатолий Ивановича теIхьаГIа дувцар: «Курьерски поезд санна сиха долхар тхо, хIаьта ишпта ницъ бир цхьан беттан ах беттан».

Арктика шан кIал хилар «СССР 50 шу дуьх яха I ранга капитан Анохин Василий керте хинна атомни хин кIал лела лодка а. Из потоп масеех бутт хьаьха аIайолаеларе.

Шолй база юхье хин кIал Іочудьина лодка кхы хьалъара па доллаш дуккхача фордашка гIолла чакхдальар. Атомохода тIа ший тайпара вахар да. Позводникаша дуккхача хана бIарггаи дуне; малх, мух, доГIа. Окесакашка хIан Коаг лаьрхIа йола лиминесценти лампаш, ухлаш цIакхетара а са доаш, ГIуьре хьатIаоттар. Масее а хана па!: вахта, салалар, дешар.

Оттальча хана кема транслацеГIа команда ду. «Специальностех занятеи аIайолае». Ну хана хин кIал лела атомни лодка IIамигача университета тара дер.

Ер я цхьа кубрик. Пстола тIа уьл чоалхане схема. Цунна гонаьха багIа электрикаш. Аргегата балхах дуьп 2 статья старшинас Сорокин Николай. Экиаре гIулакх де валехьа из хинна электрик, из болх беш хинна аIабаталлаь Николай Сорокин